

Vlaams
Parlement

ingediend op **1195** (2016-2017) – Nr. 1
9 juni 2017 (2016-2017)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door Matthias Diependaele

over het Dienstenpakket
van de Europese Commissie

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid:

Voorzitter: Jos Lantmeeters.

Vaste leden:

Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Jos Lantmeeters, Grete Remen, Axel Ronse, Sabine Vermeulen;

Robrecht Bothuyne, An Christiaens, Sonja Claes, Peter Van Rompuy;

Emmily Talpe, Daniëlle Vanwesenbeeck;

Yasmine Kherbache, Bart Van Malderen;

Imade Annouri.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Annick De Ridder, Lieve Maes, Lorin Parys, Miranda Van Eetvelde, Peter Wouters;

Jenne De Potter, Martine Fournier, Kathleen Helsen, Koen Van den Heuvel;

Willem-Frederik Schiltz, Martine Taelman;

Rob Beenders, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting.....	4
2. Bespreking	8
Gebruikte afkortingen	12
Bijlage: zie dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid hield op 18 mei 2017 een gedachtewisseling over het Europese Dienstenpakket met vertegenwoordigers van het directoraat-generaal Interne Markt, Industrie, Ondernemerschap en Midden- en Kleinbedrijf van de Europese Commissie (DG GROWTH).

De getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Inleidende uiteenzetting

Algemeen

Frank Vandermeeren, economisch analist bij DG GROWTH, stelt dat de Europese Commissie het Dienstenpakket begin 2017 heeft aangenomen omdat ze de Europese interne markt voor een aantal dienstensectoren beter wil doen functioneren. De Europese economie is voor meer dan 70 percent een diensteneconomie. De interne markt wordt echter nog steeds sterk gedomineerd door de handel in goederen. De interne markt voor een aantal belangrijke dienstensectoren, zoals zakelijke diensten en diensten in de bouwsector, is nog steeds onderontwikkeld. De Europese Commissie heeft hierover veel overlegd met dienstverleners in de 28 lidstaten.

Sommige dienstverleners slagen er niet in om hun activiteiten uit te breiden naar andere lidstaten. Dat heeft onder meer te maken met administratieve belemmeringen (papierwerk, veel autoriteiten die moeten worden gecontacteerd enzovoort) en regelgevende beperkingen (nationale regels die het moeilijk maken voor een dienstverlener om toegang te krijgen tot de markt). De interne markt in diensten werkt dus nog niet helemaal naar behoren en daardoor blijft er een potentieel voor groei en jobcreatie onbenut. Ook de OESO, het IMF en de Wereldbank merken dat op. Volgens die instanties kan er nog 'laaghangend fruit' worden geplukt in de Europese Unie wanneer deze erin slaagt om de werking van de interne markt voor diensten te verbeteren.

Dit Dienstenpakket is ook belangrijk voor Vlaanderen. Vooreerst bevat het een aantal voorstellen van de EC tot wetgeving. Indien deze worden goedgekeurd door het Europees Parlement en de Raad zullen deze verplichtingen inhouden voor de lidstaten, ook op regionaal niveau. Ten tweede wil het Dienstenpakket meer opportuniteiten bieden aan ondernemingen in de EU om hun activiteiten uit te breiden naar andere lidstaten. Een studie van de KU Leuven toont aan dat de Vlaamse dienstensector nog heel wat exportpotentieel heeft, met name op West-Europese markten.¹ Dat is in essentie ook het doel van het Dienstenpakket.

Het Dienstenpakket bevat vier initiatieven:

- de e-card voor diensten;
- de notificatieprocedure voor vergunningstelsels en vereisten;
- de evenredigheidsbeoordeling;
- aanbevelingen voor hervorming van de reglementering van professionele dienstverlening.

E-card voor diensten

De e-card probeert een oplossing te bieden voor de administratieve complexiteit die dienstverleners ondervinden wanneer ze hun activiteiten naar andere

¹ J. Tielens en J. Van Hove, Het potentieel van de Vlaamse dienstensector, KU Leuven, 2015.

lidstaten proberen uit te breiden. Voorbeelden van administratieve obstakels zijn onzekerheid over relevante regels in de lidstaat van ontvangst, onduidelijkheid over welke autoriteiten te contacteren in de lidstaat van ontvangst, communiceren in een andere taal met vaak dan nog de noodzaak om ter plaatse te gaan enzovoort.

De e-card moet zorgen voor meer transparantie. Er moet duidelijkheid zijn over de regels die van toepassing zijn in de ontvangende lidstaat en over de autoriteiten die men daar moet contacteren.

De e-card zal vrijwillig zijn. Het wordt een optie voor dienstverleners, geen verplichting.

Ze is gebaseerd op samenwerking tussen de lidstaat van ontvangst en de lidstaat van herkomst.

De e-card moet zorgen voor een vereenvoudiging. De procedure verloopt volledig online. De lidstaat van herkomst zal het enige aanspreekpunt zijn voor de dienstverlener, die in zijn eigen taal zal kunnen communiceren. De e-card moet ook verduidelijken wat de dienstverlener kan verwachten van welke autoriteit en wanneer hij al dan niet toegang zal krijgen tot de markt in de lidstaat van ontvangst

De procedure bevat samengevat vier stappen. Eerst vult de dienstverlener een onlineformulier in dat bepaalde informatie verstrekt, afhankelijk van de aard van de diensten en van de lidstaat waarin de dienstverlener actief wil worden. Daarna gebeurt er een controle door de lidstaat van herkomst. Vervolgens gaat de applicatie over naar de lidstaat van ontvangst. Uiteindelijk wordt de e-card uitgereikt aan de dienstverlener. Zij is het bewijs dat de dienstverlener toegang heeft tot de markt van de andere lidstaat. De e-card wordt alleen uitgereikt als zowel de lidstaat van herkomst als de lidstaat van ontvangst geen problemen zien.

Het voorstel tot wetgeving rond de e-card is aangenomen door de Europese Commissie. De eerste lezing van het voorstel is lopende in de Raad. Ook het Europees Parlement begint met de behandeling.

Notificatieprocedure voor vergunningstelsels en vereisten

Jolanda Van Eijndthoven, beleidsmedewerker DG GROWTH, gaat in op een tweede initiatief in het Dienstenpakket, de vernieuwde notificatieprocedure voor vergunningstelsels en vereisten. Op grond van de bestaande Dienstenrichtlijn moeten de lidstaten bepaalde maatregelen melden aan de Europese Commissie en aan andere lidstaten. De huidige notificatieplicht blijkt echter niet te voldoen aan de verwachtingen. In 2015 bleek dat een aantal nieuwe maatregelen van de lidstaten niet in overeenstemming waren met de vereisten in de Dienstenrichtlijn.

Daarom hebben het Europees Parlement, de Raad en de Europese Rekenkamer opgeroepen tot een betere implementatie van de Dienstenrichtlijn. Ze hebben de Europese Commissie ook gevraagd om de huidige notificatieplicht te verbeteren.

De huidige notificatiepraktijk betreft in 90 percent van de gevallen wetgeving die al is aangenomen. Als bepaalde elementen ervan niet in overeenstemming zijn met de Dienstenrichtlijn, dan kan men dat moeilijk veranderen via administratieve weg. De EC kan alleen een ingebrekestelling openen om de lidstaat te dwingen tot een aanpassing van de wetgeving. Een aantal elementen – de vergunningstelsels, de verzekeringsvereisten en de multidisciplinaire activiteiten – vallen wel onder de Dienstenrichtlijn, maar niet onder de notificatieplicht. De notificatie-

plicht wordt ook niet goed nageleefd. Tot eind 2015 waren zeven lidstaten goed voor 90 percent van de notificaties. Ook het verschil tussen de procedures voor de vrijheid van vestiging en die van het vrij verkeer van dienstverlening levert problemen op binnen de lidstaten. De kwaliteit van de notificaties laat vaak te wensen over. De maatregelen van de lidstaten zouden proportioneel moeten zijn, maar als de aangeleverde informatie beperkt is, is dat moeilijk te beoordelen. Ten slotte is het huidige systeem voor de diensten niet transparant, dit in tegenstelling tot de procedure voor goederen.

Het nieuwe voorstel wil vooral een efficiënter notificatiemechanisme realiseren. De kwaliteit van nationale bepalingen wat betreft overeenstemming met het EU-recht moet verbeteren door het uitwisselen van ervaringen tussen de lidstaten en de mogelijkheid tot commentaar vooraleer zulke nationale bepalingen worden aangenomen. De notificatieplicht moet er vooral voor zorgen dat de lidstaten geen wetgeving meer aannemen die in strijd is met de Dienstenrichtlijn. Het systeem moet transparant worden voor de belanghebbende, zodat die weet waar hij aan toe is.

Het voorstel van januari 2017 is een zelfstandige richtlijn die, net als het bestaande systeem, gebruikmaakt van het Internal Market Information System. Dit systeem is aan wijzigingen onderhevig om het notificatieproces onder de Dienstenrichtlijn nog beter te laten verlopen. Voor de verschillende maatregelen die moeten worden aangemeld, zal er één enkele procedure worden uitgewerkt. Het instrument moet een partnership realiseren tussen de lidstaten, de EC en de belanghebbenden. Het belangrijkste element is dat lidstaten worden verplicht om de nationale bepaling via IMI aan te melden drie maanden voor het aannemen van de wetgeving. In die periode zullen de verschillende partijen commentaar kunnen geven.

De technische behandeling van dit voorstel inzake notificatie is in principe afgerond in de Raad. Nu kunnen de volgende stappen worden gezet. Bij het Europees Parlement zit dit voorstel in de startfase. Er wordt vooruitgang geboekt, maar tot op heden hebben de verschillende partijen een andere workflow.

Evenredigheidsbeoordeling en aanbevelingen voor hervorming van de reglementering van professionele dienstverlening

Barbara Van Liedekerke, beleidsmedewerker DG GROWTH, legt uit dat het Dienstenpakket ook twee voorstellen omvat voor de reglementering van beroepen. Dat is belangrijk omdat 22 percent van de Europese beroepsbevolking direct geraakt is door die reglementering. Daar zit nog een groot potentieel voor de creatie van werkgelegenheid. De twee voorstellen zijn gebaseerd op de resultaten van het proces van wederzijdse evaluatie met de lidstaten, voorzien in de Mededeling van de Commissie inzake de evaluering van nationale regelingen inzake de toegang tot beroepen van 2013.

Dit wederzijdse overleg met de lidstaten over de reglementering van beroepen duurde van 2014 tot 2016. De meeste lidstaten werden verplicht om voor al hun gereguleerde beroepen evenredigheidsanalyses of proportionality tests te doen. Tot nu toe ontbreekt echter nog een derde van die analyses. Na de evenredigheidsanalyses moesten de lidstaten actieplannen naar de EC sturen, met voorstellen tot verbetering van hun reglementering. Sommige lidstaten hebben nog geen plannen ingestuurd en zij die het wel gedaan hebben, toonden weinig initiatief voor verandering.

In Europa zijn er in totaal 5500 beroepen, waarvan er 333 in minder dan vijf lidstaten gereguleerd zijn. 103 beroepen zijn slechts in één lidstaat

gereguleerd. Het gaat dan bijvoorbeeld over chocoladefabrikanten, wijnproevers, grafische ontwerpers, fotografen enzovoort.

De vergaderingen met de lidstaten over de reglementering van beroepen gingen onder meer over kappers, elektriciens, toeristische gidsen, rijinstructeurs, architecten en ingenieurs. Soms bestaan er verschillende visies op een beroep. De informatie die door de lidstaten werd doorgestuurd, werd samengebracht in een rapport, om een discussie mogelijk te maken. Die rapporten kunnen worden ingekeken op het internet. Er werden telkens acht lidstaten in één vergaderruimte samengebracht om te discussiëren over de reglementering. Sommige lidstaten proberen vooraf een gedetailleerde reglementering van het beroep te treffen en dus erg preventief te werken. Andere lidstaten vinden dat vaak niet nodig. Ze willen de eisen voor de toegang tot het beroep niet te hoog stellen, ze verwijzen naar de consumentenwetten waarop men zich kan beroepen in geval van problemen.

Na dat proces van wederzijdse evaluatie werden er twee maatregelen voorgesteld, een voor de bestaande regelgeving en een ander voor nieuwe regelgeving.

Voor de bestaande regelgeving werden er in het Dienstenpakket van januari 2017 een aantal aanbevelingen geformuleerd. Het gaat dus niet om een verplichting. De Europese Commissie wil de lidstaten er vooral toe aanzetten om te onderzoeken of hun regelgeving nog 'fit for purpose' is, nuttig en in overeenstemming met de oorspronkelijke bedoelingen. De mensen die al in het beroep zitten, proberen over het algemeen het status quo te verdedigen. Ze willen niet dat de toetredingseisen tot het beroep worden herbekeken. De lidstaten worden aangemoedigd om dergelijke eisen te herevalueren. Vermits het niet mogelijk is om de 5500 bestaande beroepen te bekijken, werden er zeven belangrijke beroepen uitgekozen: boekhouders, ingenieurs, architecten, advocaten, vastgoedmakelaars, toeristische gidsen en octrooigemachtigden. Daarvoor werden er kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren opgesteld. Voor de kwantitatieve analyse werden er restrictiviteitsindicatoren opgesteld. Het belangrijkste resultaat van de kwalitatieve analyse was de informatie uit de analyse van de wetgeving. Die werd door de lidstaten ingebracht in een database.

Het tweede voorstel is een evenredigheidsbeoordeling. De analyse van de bestaande evenredigheidsbeoordeling toonde aan dat in 61 percent van de analyses geen reëel risico kon worden geïdentificeerd. De opgegeven redenen om beperkingen in te voeren zijn soms eigenaardig. Het ging dan bijvoorbeeld over risico's die koks lopen omdat ze met scherpe messen werken, mogelijke fraude bij interieurspecialisten of over een psychologisch risico bij kappers. In 84 percent van de gevallen was er geen effectbeoordeling of is de beoordeling niet overtuigend. Soms zegt men rechtuit dat de beperkingen moeten zorgen voor een concurrentievoordeel voor dat beroep. Dat is echter niet de bedoeling. Er is dus ruimte voor verbetering van de evenredigheidsbeoordeling en de Raad heeft daarover ook conclusies aangenomen.

De belanghebbenden beseffen dat de overheden de door de Raad gevraagde maatregelen zullen onderzoeken. Uit een bevraging is gebleken dat de betrokken overheden weinig afweten van de proportionaliteitstest en dat ze er ook niet zoveel belang aan hechten. Van de 49 openbare autoriteiten die hebben geantwoord, waren 21 zich niet bewust van de bestaande nationale of EU-criteria voor de evenredigheidsbeoordeling; 16 analyseerden de reglementering op een case-by-casebasis; 8 hadden geen methode en 14 weten niet of er regels bestaan. 30 overheden raadpleegden uitsluitend het betrokken beroep.

De evenredigheidsbeoordeling is een voorstel van richtlijn. Dat zal dus leiden tot een verplichting, ook voor Vlaanderen. De visienota die de minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, op 17 maart 2017 aan de Vlaamse Regering heeft voorgelegd, anticipeert daar goed op. Het blijft een prerogatief van de lidstaten om beroepen te reglementeren. Daarbij moeten ze wel rekening houden met het non-discriminatiebeginsel en het proportionaliteitsbeginsel. Ze moeten ook de beroepen raadplegen over de geplande regelgeving zodat de betrokkenen een standpunt daarover kunnen innemen. Bij het nemen van een maatregel moet men altijd rekening houden met cumulatieve effecten, dus kijken naar het volledige regelgevende kader voor dat beroep. Gegevensverzameling moet het mogelijk maken om maatregelen te nemen op basis van empirische data. De criteria van de proportionaliteitstest staan eigenlijk al in de richtlijn over de beroepskwalificaties, maar in de nieuwe tekst zijn ze wel beter omschreven. Een periodische toetsing van de regelgeving is zeker een goede zaak.

De richtlijn inzake de evenredigheidsbeoordeling wordt nu in een eerste lezing behandeld door de Raad. De bespreking in het Europees Parlement begint. De aanbevelingen worden besproken met de lidstaten. De voortgang zal worden gemonitord.

2. Bespreking

Robrecht Bothuyne begrijpt dat 90 percent van de notificaties afkomstig zijn uit zeven lidstaten. Hij wil weten hoe de Europese Commissie omgaat met de lidstaten die in gebreke blijven. Wordt er actie ondernomen?

De beroepskwalificaties en de reglementering van beroepen zijn Vlaamse bevoegdheden. De bevoegde minister heeft daaromtrent een aantal duidelijke voorstellen gedaan. Een van de knelpunten is dat van de mensen die een zelfstandige onderneming willen opstarten, een voldoende kennis inzake bedrijfsbeheer wordt verwacht. Het is volgens het lid een goede zaak dat mensen met de nodige kennis een eigen onderneming starten. Hoe kijkt de EC daar tegenaan? Hoe realiseert men die doelstelling in andere lidstaten?

Matthias Diependaele begrijpt zeer goed de Europese invalshoek. Zijn fractie staat tot op zekere hoogte achter het idee van het slopen van grenzen voor diensten. Ze bekijkt dat echter vanuit een Vlaamse invalshoek. Er bestaat vrees voor concurrentie van dienstenverstrekkers uit het buitenland, die hun diensten aanbieden voor minder geld en tegen minder strenge voorwaarden. Daarbij denkt hij aan het bekende voorbeeld van de Poolse loodgieters en stukadoors, die de Vlaamse bouwsector onder druk hebben gezet. Dergelijke toestanden hebben deels ook bijgedragen tot de brexit. Zal Vlaanderen economisch voordeel hebben bij deze maatregel? Zullen de Vlaamse dienstenverstrekkers meer kunnen exporteren?

De sprekers gaven enkele, soms grappige voorbeelden van overreglementering van beroepen. Dat beoefenaars van sommige beroepen hoge eisen willen stellen om zich te beschermen tegen nieuwkomers is geen goede zaak. Men moet echter bedenken dat veel reglementering bedoeld is om de noodzakelijke kwaliteit te garanderen. Daarbij denkt hij onder meer aan architecten en ingenieurs. Het Vlaamse onderwijs zorgt ervoor dat afgestudeerden die op de arbeidsmarkt komen doorgaans kwaliteit afleveren. Lopen we door deze maatregel niet het risico dat de kwaliteit achteruitgaat?

Matthias Diependaele erkent dat de export wordt belemmerd door administratieve moeilijkheden. De administratieve last is er echter niet alleen voor dienstverlening over de grenzen heen, maar ook intern in de lidstaten. Het is dus niet enkel een probleem voor de Europese Unie.

Het taalprobleem ligt dan weer gevoelig voor zijn partij. Het in stand houden van verscheidenheid – onder het motto 'eenheid in verscheidenheid' – is trouwens een van de basiswaarden van de Europese Unie. Het lid begrijpt dat Europa het dienstenverkeer vlot wil laten verlopen. Maar het is niet onlogisch dat dienstverleners uit het buitenland de taal machtig zijn, zeker in de rechtstreekse omgang met de consumenten.

De bedoeling van de e-card is voor het lid niet helemaal duidelijk. Hij interpreteert dat als een certificatsysteem dat de voorwaarden in de diverse lidstaten op elkaar afstemt. De e-card kan vermelden aan welke voorwaarden men voldoet en welke diensten men mag aanbieden, overal in Europa. Het uitreiken van een dergelijke kaart vergt wel het instellen van een bijkomende administratie. Kan die dan de andere administratie vervangen?

Matthias Diependaele hoort ook geregeld de opmerking dat de btw-reglementering heel complex is voor aanbieders van producten en diensten. Deze reglementering is op Europees niveau ingevuld, de lidstaten hebben alleen zeggenschap over de hoogte van deze taks. Misschien zou de Europese Commissie ook dat aspect eens moeten bekijken.

Jolanda Van Eijndthoven antwoordt op de vraag over de notificaties dat er onder de Dienstenrichtlijn een werkgroep is opgericht. Die publiceert twee keer per jaar statistieken, dat is een vorm van 'naming and shaming' van wie nog niet heeft genotificeerd. Daarnaast zijn er geregeld een-op-eengesprekken met de lidstaten die nog nooit een notificatie hebben ingezonden. De Europese wetgeving heeft soms een impact op de manier waarop bepaalde dienstverleners kunnen opereren in de lidstaat. De lidstaten zouden dat moeten notificeren, maar niet alle lidstaten doen dat. Dit wordt als voorbeeld aangehaald in de gesprekken. Het niet-naleven van de notificatieplicht wordt vaak als additionele grief meegenomen bij een ingebrekestelling op basis van de Dienstenrichtlijn. Het probleem met de Dienstenrichtlijn is dat ze wel zegt dat de lidstaat moet notificeren, maar niet wanneer dat moet gebeuren. Op het ogenblik dat er een procedure wordt opgestart, kan de lidstaat beslissen om onmiddellijk te notificeren, en dan valt dat punt weg. Daarom wordt enkel voor die procedure gekozen als er substantiele problemen zijn met de wetgeving van de lidstaat. Het huidige voorstel van richtlijn moet ook verduidelijken wanneer een notificatie nodig is. De spreker hoopt dat het ook mogelijk zal zijn om aan het niet-notificeren consequenties te verbinden, zoals onder het systeem van de goederen. Dat moet echter worden voorgelegd aan het Europees Hof van Justitie. De EC wil zeker voorkomen dat de situatie van de notificaties nog slechter wordt. Om de dienstverrichters goed te kunnen informeren, is het voor alle lidstaten belangrijk om te weten wat de andere lidstaten doen.

Barbara Van Liedekerke antwoordt dat er in de Europese Unie op verschillende manieren wordt omgegaan met de kennis rond bedrijfsbeheer. In Duitsland en Oostenrijk moet men, om een artisanale activiteit te mogen uitoefenen, een zogenaamde Meisterbrief hebben. In sommige lidstaten bestaat er een vrijwillige cursus. In nog andere lidstaten gaat men ervan uit dat iemand die zelfstandig ondernemer wil worden wel slim genoeg is om te weten hoe hij of zij dat moet aanpakken. De Europese Commissie is niet tegen een dergelijke cursus, zeker niet als de lidstaat aan de hand van cijfers zou kunnen aantonen dat veel starters in de problemen komen omdat ze onvoldoende onderlegd zijn op dat vlak. De Commissie zal daarover echter geen voorstellen formuleren.

Eva Van der Mosen, beleidsmedewerker DG GROWTH, stelt vast dat in de visienota van de bevoegde Vlaamse minister wordt gepleit voor het afschaffen van de voorschriften rond de beroepsbekwaamheden voor bepaalde artisanale activiteiten. Geldt dit dan ook voor het attest basiskennis bedrijfsbeheer?

Robrecht Bothuyne antwoordt dat het debat over beide elementen gaat. Het is niet onlogisch dat er bepaalde beroepsbekwaamheden vereist zijn. De discussie over de kennis van bedrijfsbeheer ligt moeilijker. In sommige sectoren, bijvoorbeeld in de horeca, voelen veel mensen zich geroepen om een zaak op te starten, maar er zijn er ook veel die uitvallen, met alle mogelijke negatieve gevolgen van dien. Een bepaalde basiskennis van bedrijfsbeheer kan daarvoor een oplossing zijn. De vraag is echter hoe men dat organiseert zonder dat het een te hoge drempel wordt.

Matthias Diependaele merkt op dat de visienota het nog niet heeft over het attest basiskennis bedrijfsbeheer. Dat is een volgende stap in het debat.

Eva Van der Mosen zegt dat de visienota ook vermeldt dat de beroepsbekwaamheden in de bouwsector nog zullen worden bekeken.

Volgens *Matthias Diependaele* wordt dit bekeken maar is er nog geen consensus over.

Frank Vandermeeren kan geen exact antwoord geven op de vraag hoeveel economisch voordeel Vlaanderen zal hebben bij het Dienstenpakket. Vlaanderen is wel een kleine economie, die sterk afhankelijk is van de export. Een succesvolle Vlaamse dienstenonderneming dreigt na verloop van tijd op grenzen te botsen omdat de Vlaamse markt zo klein is. De vermelde studie van de KU Leuven toont aan dat de Vlaamse dienstenexport voordeel zou hebben bij meer diversificatie. De Vlaamse dienstenexport is momenteel namelijk vooral gericht op vervoer. In een aantal andere dienstensectoren heeft Vlaanderen nog potentieel om meer te exporteren. De export van de Vlaamse dienstensector is ook geconcentreerd op een klein aantal West-Europese lidstaten. Dat kan problemen opleveren als er in een van die landen een crisis uitbreekt.

Het Dienstenpakket moet duidelijk in twee richtingen werken. De e-card bijvoorbeeld is er ook op gericht om administratieve complexiteit te verminderen voor buitenlandse dienstverleners die actief willen worden in Vlaanderen of België. Het is uiteraard niet de bedoeling dat deze buitenlandse dienstverleners hier aan minder strenge voorwaarden moeten voldoen dan de lokale ondernemingen. De e-card moet een aantal administratieve obstakels wegnemen, maar ze verandert niets aan de regelgeving zelf. Een loodgieter of bouwfirma uit een andere lidstaat zal nog steeds aan dezelfde regels moeten voldoen als een Vlaamse dienstverlener. Het Dienstenpakket heeft niet de bedoeling de eisen inzake kwaliteit te verminderen.

Administratieve obstakels zijn inderdaad ook intern. Ze gelden op alle niveaus. Maar er werd vastgesteld dat de complexiteit vaak groter is voor buitenlandse dienstverleners dan voor lokale. Dat heeft te maken met taalkennis en met onduidelijkheid over de formaliteiten. Bovendien moeten ze, in de lidstaat waar ze actief willen worden, vaak opnieuw dezelfde of gelijkaardige procedures doorlopen en documenten voorleggen als in hun land van herkomst.

De e-card moet vooral de administratieve complexiteit verminderen voor dienstverleners die hun activiteiten willen uitbreiden naar een andere lidstaat. Daarom zal de dienstverlener in de eigen taal een aantal formaliteiten kunnen vervullen om toegang te krijgen tot de markt. Eens hij of zij actief is in het buitenland, dan speelt de markt. Als de consumenten in Vlaanderen belang hechten aan een bediening in het Nederlands, dan zullen ze de dienstverleners verkiezen die de taal machtig zijn.

Het is niet zo dat er een enkele e-card zal zijn voor alle Europese lidstaten, verduidelijkt Frank Vandermeeren. Een Vlaamse onderneming die diensten wil

exporteren naar bijvoorbeeld Duitsland, zal een e-card kunnen verkrijgen specifiek voor Duitsland en specifiek voor die bepaalde sector. In Frankrijk geldt er wellicht een ander reglementair kader. Als die ondernemer later ook in Frankrijk actief wil worden, dan zal hij niet alle formaliteiten opnieuw moeten doorlopen. Het systeem zal de ingebrachte informatie bijhouden. Het kan wel zijn dat er dan misschien nog bijkomende informatie moet worden verstrekt. Als de dienstverlener – op vrijwillige basis – kiest voor het gebruik van de e-card, dan zal die bepaalde nationale formaliteiten vervangen. Wie in België bijvoorbeeld een boekhoudonderneming wil opzetten, moet lid worden van de Belgische beroepsvereniging voor boekhouders. Als een buitenlandse onderneming kiest voor de e-cardprocedure, dan zal die de nationale procedure vervangen. Binnen de e-cardprocedure zullen weliswaar alle autoriteiten die in de nationale procedure werkzaam zijn (in dit voorbeeld de Belgische beroepsvereniging voor boekhouders) hun rol spelen en zal men dezelfde regelgeving moeten naleven, maar de procedure is eenvoudiger.

Jolanda Van Eijndthoven merkt op dat lidstaten de implementatie van de Dienstenrichtlijn hebben aangegrepen om in het algemeen inspanningen te doen om de administratieve lasten te verminderen. Dat heeft onder meer betrekking op het zogenaamde point of single contact dat elke Europese lidstaat zou moeten hebben en betreft ook de administratieve lasten voor de eigen dienstenverstrekkers. Dat is echter een ander project.

De richtlijn rond de btw-regelgeving geldt in principe voor de hele Europese Unie. Deze richtlijn heeft niet de gevraagde vereenvoudiging voor bedrijven gerealiseerd. Europa heeft op dat vlak echter geen volledige bevoegdheid. De Europese Commissie stelt richtlijnen voor, maar het zijn de lidstaten die onderling een akkoord moeten bereiken. Zij hebben echter grote belangen bij de btw, die een groot deel van hun inkomsten bepaalt. Er zijn al een aantal stappen tot vereenvoudiging gezet, maar het wijzigen van wetgeving kost tijd. Vooral voor de e-commerce bijvoorbeeld is de huidige btw-wetgeving totaal niet up to date.

Barbara Van Liedekerke erkent dat kwaliteitseisen heel belangrijk zijn, zeker voor beroepen zoals ingenieur of architect waar het gaat om openbare veiligheid. Het is zeker niet de bedoeling van Europa om de kwaliteit te verminderen. Het onderwijs speelt daarin een belangrijke rol en daarvoor hebben de lidstaten een exclusieve bevoegdheid. In het Dienstenpakket gaat het over de administratieve problemen die rijzen als men het beroep wil uitoefenen. In Slovenië bijvoorbeeld werd vastgesteld dat voor veel artisanale activiteiten, vooral in de voedings- en drankensector, er al strenge productnormen worden opgelegd. Moet er dan nog een licentie zijn om dat beroep te mogen uitoefenen? Ook de kappers hebben vaak te maken met veel regelgeving over de producten die ze mogen gebruiken. De vraag is of er dan nog andere eisen moeten worden gesteld om het beroep te mogen uitoefenen.

Matthias Diependaele gelooft dat open grenzen leiden tot meer economische groei. Het probleem is dat Vlaanderen de voorbije twee decennia werd geconfronteerd met praktijken van sociale dumping. Daarom worden de studies over de economische impact toch enigszins argwanend bekeken. Dat is een vooroordeel dat de Europese Unie moet overwinnen.

Jos LANTMEETERS,
voorzitter

Matthias DIEPENDAELE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

btw	belasting over de toegevoegde waarde
DG GROWTH	directoraat-generaal Interne Markt, Industrie, Ondernemerschap en Midden- en Kleinbedrijf van de Europese Commissie
EC	Europese Commissie
EU	Europese Unie
IMF	International Monetary Fund
IMI	Internal Market Information System
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling